

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Attīstības komiteja

2010/2270(INI)

3.3.2011

ZIŅOJUMA PROJEKTS

par finansējumu dambju infrastruktūras nostiprināšanai jaunattīstības valstīs
(2010/2270(INI))

Attīstības komiteja

Referents: *Nirj Deva*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS 3

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par finansējumu dambju infrastruktūras nostiprināšanai jaunattīstības valstīs (2010/2270(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā 2011. gada 17. februāra rezolūciju par Pasaules Bankas enerģētikas stratēģiju jaunattīstības valstīm¹,
  - ņemot vērā „2010. gada Ziņojumu par pasaules attīstību — Attīstība un klimata pārmaiņas”,
  - ņemot vērā ANO 2009. gada Ziņojuma par ūdens attīstību pasaulē 3. izdevumu,
  - ņemot vērā ANO Attīstības programma un PVO 2008. gada ziņojumu „Situācija jaunattīstības valstīs enerģijas pieejamības jomā”,
  - ņemot vērā 2007. gada ANO Vides programmas un Dambju un attīstības projekta ziņojumu „Dambji un attīstība — atbilstošās prakses labākai lēmumu pieņemšanai. Atbilstošās prakses apkopojums labākai lēmumu pieņemšanai attiecībā uz dambjiem un to alternatīvām,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Vides programmas 2008. ziņojumu „Saldūdens apdraudēta. Vidusāzija. Saldūdens resursu neaizsargātības novērtējums vides pārmaiņu kontekstā,
  - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
  - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu (A7-0000/2010),
- A. tā kā pēc pašreizējām aplēsēm pasaulē ir vairāk nekā 50 000 lielu dambju, 100 000 mazāku dambju un 1 miljons mazu dambju,
- B. tā kā laika posmā no 1999. līdz 2001. gadam Āzijā tika uzbūvēti apmēram 589 lieli dambji un uz 2006. gadu bija plānoti vai tika būvēti 270 dambji 60 metru platumā vai lielāki,
- C. tā kā ES nefinansē dambju infrastruktūru, bet piešķir līdzekļus ar tirdzniecību saistītai infrastruktūrai, materiālai infrastruktūrai, tostarp transportēšanai un uzglabāšanai, komunikācijām un enerģijas ražošanai un piegādei,
- D. tā kā no 2007. līdz 2008. gadam atbalsts ar tirdzniecību saistītai infrastruktūrai (*TRI*) ievērojami pieauga (līdz 75 %) un, kaut gan saistības ir plaši svārstījušās šajā jomā, 2008. gada skaitlis, gandrīz EUR 5 miljardi, kopumā ir rekordaugsts,
- E. tā kā Pasaules Banka ir lielākais ārējais finansētājs ūdens resursu jomā, kuras portfeli veido USD 20 miljardi ar ūdeni saistītiem projektiem, kas tiek īstenoti vairāk nekā 100 valstīs,

---

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0067.

- F. tā kā ANO lēš, ka līdz 2050. gadam 2 miljardi cilvēku pasaulē dzīvos smagu plūdu postījumu draudos,
1. uzskata, ka pēdējā gadsimta laikā neviena cita dabas katastrofa pasaulē nav izrādījusies postošāka īpašumiem un maksājusi vairāk cilvēku dzīvību kā plūdi, neskatoties uz miljardiem dolāru, kas tiek izlietoti plūdu pārvaldībai;
  2. norāda, ka 20. gadsimta otrajā pusē tika dokumentēts nopietnu plūdu biežuma pieaugums un ka plūdi būs kritisks jautājums arī nākamajās desmitgadēs;
  3. norāda, ka tieši vismazāk attīstītās valstis (*LDC*) agrīno brīdinājuma sistēmu trūkuma, uzticamas ēku būvniecības un šo valstu nestabilās ekonomiskās situācijas dēļ ir visneaizsargātākās pret plūdu sekām un visvairāk iegūtu no efektīvas dambju infrastruktūru īstenošanas;
  4. papildus atzīmē, ka sakarā ar dokumentētu ledus kušanas paātrināšanos, pārsvarā Himalajos un Andu kalnos, kalnu reģionus aizvien vairāk apdraud plūdi un šļūdoņi;
  5. pauž nožēlu par absolūtu plūdu novēršanas pasākumu trūkumu daudzās *LDC* un atzīst, ka ir nepieciešamas uzlabotas un ilgtspējīgas dambju infrastruktūras reģionos, kuros kritisku apdraudējumu rada nestabili ledus ezeri, ko pastiprina globālās sasilšanas sekas un melnā oglekļa noguldījumi, kas, kā pierādīts, paātrinātu ledus atkāpšanos;
  6. norāda, ka ledus atkāpšanās ir iemesls sastopamajiem ledus ezeriem, kas ātri izplatās līdz vietai, kur tiem draud saplīšana, jo ledus ezeri pāraug plūdus (*GLOF*);
  7. atgādina traģisko 1941. gada katastrofu, kad Peru pilsētu *Huaraz* nopostīja ledus dambja pārrāvums, izraisot 4 500 cilvēku nāvi;
  8. atgādina, ka plūdi *LDC* apdraud ne tikai dzīvības, bet arī teritoriju attīstību; atgādina, ka 1985. gadā notikušie *GLOF*, ko izraisīja ledus ezers *Khumbu Himal*, Nepālā, iznīcināja gandrīz pabeigto *Namche Small Hydel Project*;
  9. uzsver, ka *ICIMOD* (Starptautisks centrs integrētai kalnu attīstībai) ir apzinājis vairāk nekā 8 000 ledus ezeru Himalajos vien, no kuriem 203 to atrašanās vietas un nestabilo dambja sienu (morēnu) dēļ ir uzskatāmi par potenciāli bīstamiem;
  10. uzsver, ka Himalajos apzinātie ledus ezeri aptver astoņas valstis — Afganistānu, Bangladešu, Butānu, Ķīnu, Indiju, Mjanmu, Nepālu un Pakistānu — un ka pēdējo 50 gadu laikā tajās ir konstatēti 20 lietusgāžu izraisīti plūdi, no kuriem daudziem ir pārrobežu raksturs, ko izraisīja ledus dambju pārrāvumi;
  11. uzsver, ka Vidusāzijā apmēram 1,3 miljardi cilvēki paļaujas uz 10 noteiktām daudzgadīgām upju sistēmām, ko papildina 16 000 ledāju Himalajos; mudina ES noteikt šo reģionu par prioritāru, lai novērstu turpmākas humanitāras katastrofas, ko aizvien biežāk izraisa ar ūdeni saistīti apdraudējumi;
  12. papildus uzsver, ka lejteces apgabali *LDC* dzīvo no upju baseinu dabas resursiem un ir vieni no lauksaimnieciski visbagātākajiem apgabaliem pasaulē; atgādina, ka gan Ķīnas,

gan Indijas straujā ekonomikas izaugsme ir daļēji pateicoties abu kopīgajam statusam kā pasaules vadošajiem rīsu ražotājiem, un lielākā daļa to produkcijas nāk no Gangas, Jandzi un Dzeltenās upes baseiniem, kurus visus apdraud *GLOF*.

13. uzskata, ka, ja vien augstas ražotspējas lauksaimniecības apgabali netiks aizsargāti pret plūdu radītajām sekām, strauji augošās ekonomikas var pieredzēt pēkšņu apgriezīgu savā attīstībā un strauji pieaugošu pārtikas nodrošinājuma problēmu;
14. uzver, ka bez detalizētas aktuālas informācijas par teritorijām, kuras apdraud ar ūdeni saistīti riski, agrīno brīdinājuma sistēmu īstenošana, dambju būvniecība un ledus ezeru pārraudzība būs nepārvarams uzdevums;
15. uzsver, ka lielos infrastruktūras objektus, kas ir būtiski ES politikas mērķu par ilgtspējīgu attīstību un uzlabotu pārtikas nodrošinājumu saskaņā ar tūkstošgades attīstības mērķiem veicināšanā, aizvien vairāk apdraud plūdu sekas un tie ir jāaizsargā;
16. uzstāj, ka dambju būvniecība un nostiprināšana *LDC* nav pietiekama, lai aizsargātu jutīgās teritorijas, un aicina pielikt saskaņotas pūles, risinot problēmas cēloni, ne tikai simptomus, tādā veidā novēršot izšķērdīgu ES nodokļu maksātāju naudas izlietošanu;
17. uzsver, ka melnais ogleklis joprojām ir izplatītākais iemesls oglekļa dioksīda ietekmei uz ledus atkāpšanos;
18. mudina steidzami rīkoties, lai samazinātu melnā oglekļa emisijas, izmantojot ātras darbības metodi ledus kušanas apturēšanai; iesaka, ka, ņemot vērā melnā oglekļa īso atmosfēras dzīvi, daudzpusēji mazināšanas pasākumi, izmantojot ātras rīcības stratēģijas, var ievērojami un ātri mazināt *GLOF* draudus;
19. aicina ES veicināt pašreizējās tehnoloģijas, kas ievērojami samazina melnā oglekļa emisijas; papildus mudina atbalstīt un veicināt noteikumus, kas aizliedz ciršanas un dedzināšanas taktikas mežos un ar ko ievieš stingras un regulāras transportlīdzekļu emisiju pārbaudes, ierobežo biomasas sadedzināšanu un uzrauga spēkstaciju ikgadējās emisijas;
20. aicina ES, ņemot vērā *GLOF* pārrobežu raksturu, veicināt starpvalstu dialogus ar mērķi izstrādāt politikas, kas nodarbojas ar dabas katastrofām un veicina atbilstošus ieguldījumus, lai aizsargātu *Hindu Kush-Himalayas* reģiona valstis no plūdiem;
21. iesaka steidzami izveidot pārrobežu aģentūru Apvienoto Nāciju uzraudzībā ar skaidru mērķi, proti, apmainīties ar pieejamiem datiem, risināt ar ūdeni saistītu apdraudējumu pārrobežu problēmas un cēloņus un ierosināt atbilstošus pielāgošanās un ietekmi mazinošus pasākumus;
22. papildus ierosina, ka dambju projektus varētu viegli īstenot kā tā saucamos „*fast-win*” projektus, ar nosacījumu, ka ir izpildīti vairāki sociālie, ekonomiskie un vides kritēriji;
23. mudina ES turpināt izstrādāt „*soft-path*” pārvaldības politikas, kā arī veicināt dambju infrastruktūru attīstību, risināt ar plūdiem saistītus jautājumus; atzīst, ka plūdu apstākļi nav statistiski un kā tādiem tiem nepieciešama elastīga pieeja; aicina uzlabot plūdu prognozēšanu, atsevišķu ēku pārbaudīšanu plūdu gadījumiem un izstrādāt palieņu

glabāšanas un apvedceļu sistēmas;

24. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.